

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolalaisen ja karjalalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 41 • Perjantaina 15. lokakuuta 2004

55. VUOSIKERTA

Irtonumerohinta 1 €

**LAATUA
EDULLISUUTTA
AMMATTILAISelta**

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/
kivi-istutustyöt
- Sormuksien
valmistus
- Ja nyt myös
lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIIKE
Juhani Lankinen Ky
Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

Paavilaisella nostettiin elämisen laatua

LINJAMUUTOS SIOISTA HEVOSIIN

Loimaan kunnan Hirvikoskella sijaitsevalla Henri ja Elina Paavilaisen tilalla tehtiin noin kaksi vuotta sitten merkittävä suunnan muutos karjataloudessa ja maanviljelyssä. Sikojen kasvatusta lopetettiin ja siirryttiin hevosten kasvatukseen. Tila on ollut alkujaan niitä siirtolaisten niin sanottuja kylmiä tiloja, jonka Matti, sekä Armas ja Helvi Paavilainen raivasivat ja rakensivat pappilan maista erotetulle maalle. Armaksen isä Matti yhdessä vaimonsa kanssa olivat sodan jälkeiset ensimmäiset isännät ja nyt tilan omistus on jo kolmannessa polvessa täällä Korpi-Mattilan tilalla. Paavilaisilla oli kotitila ennen viimeisiä aseellisia rähinöitä Kurkijoen Elisenvaarassa.

Nykyinen isäntä Henri Paavilainen katsoi suunnan muutoksen tarpeelliseksi tässä muuttuvassa maailmassa, jossa maatalous jou-

tuu kamppailemaan jatkuvasti alenevien EU-tukien ja -määräysten viidakossa. Kun samalla viljan ja lihan hinnat ovat voimakkaasti pudonneet ja toisaalla tuotantokustannukset joka sektorilla ovat huomattavasti kohonneet ja lisäksi erilaisen direktiivien mukanaan tuomat vaatimukset ovat tulleet rasittamaan viljelijän kukkaroa, on Korpi-Mattilan tilalla päätetty siirtyä hevosten kasvatukseen.

Pitkän linjan hevosmies

Hevostallin isäntä Henri Paavilainen on pitkän linjan hevosmies, sillä jo 7-vuotiaana hän sai oman hevosen ja siitä saakka hänellä on ollut hevoskasvatusta aluksi harrasteena ja nyt sitten leivän antajana. Nuorempana hän kävi hevosilla ajamassa kilpaakin, mutta nyt hänen hevosiaan ajavat toiset. Paras isännän omista tämän hetken ravureista on Tans-

kassa syntynyt lämminveritamma Centra L.M. Tällä 9-vuotiaalla hevosella on ajettu yli sata lähtöä, joissa yli puolessa on tamma ollut kolmen parhaan joukossa.

Isäntä itse kengittää hevoset ja tarvittaessa vuolee kaviot, joten vierasta ei niihin töihin tarvitse käyttää. Tosin isäntäparin lisäksi talliin töihin vakinaisesti osallistuu yksi vieras henkilö.

Tätä hevostallia voidaan hyvällä syyllä kutsua täyden palvelun hevoshoitolaksi, sillä omien hevosten lisäksi tallissa hoidetaan ja kasvatetaan myös vieraita hevosia. Nämä vieraat hoidot saavat sitä hoitoa ja hevosen käsittelyä, mitä kukin hevosnomistaja tilaa. Kevään korvalla, pari kuukautta ennen varsomista tiineitä tammoja tuodaan tallille hoidettaviksi. Tammot varsovat ja saavat laiduntaa yhdessä toisten varsonaiden hevosten kanssa. Tänä keväänä syntyi tallilla tois-

Paavilaisen tallin arvostus on korkea, koska sen hoitoon on uskottu Kemppi-tallin omistama huippu siitosori Wired Pine, joka tässä on juuri tuotu isännän toimesta tallista kuvausta varten.

takymmentä varsaa, joita nyt juuri on alettu vieroittaa emistään. Vertailuna on hyvä mainita, että täällä Paavilaisen tallilla syntyy vuosittain varsoja enemmän kuin Ypäjän hevosopistolla. Ensi kuussa valmistuu tallille suuri vieroitetuille varsoille tarkoitettu pihatto, jossa varsat saavat olla vapaina ja syödä milloin haluavat, sillä ruokaa on aina saatavilla, sekä saavat mennä ulos silloin kun huvittaa.

Kallis siitosori

Paavilaisen tallille hoitoon uskotuista hevosista arvokkain on kuuluisa siitosori, amerikkalaissyntyinen, Kemppi-tallin omistama Wired Pine, joka on tuotu takaisin Hollannista. Kun tämä terhakka ja tulinen ori tuotiin kuvattavaksi, se esitti myös kuvaajalle rivakkuuttaan monella tavalla. Kysyttäessä orin hintaa, sain isännältä vastauksen, että yksi miljoona ei riitä mihinkään. Tämän 8-vuotiaan orin spermalla saatetaan vuosittain tiineeksi yli sata tammaa. Sen suku on suurta ja kuuluisaa ja siksi oriin veljistäkin on useita eri puolilla maailmaa siitos-tehtävissä.

Toinen siitosori tallilla on suomenhevosrotuinen Rokki-Tähti, joka saa vuosittain myös toistakymmentä jälkeläistä.

- Näillä kaikilla hevosilla on tärkeintä se, että ne osaavat juosta, sillä sieltä se raha tulee, jos on tullakseen. Siksi hevosjalostus on erittäin tärkeässä asemassa, jotta päästäisiin kilparadoilla aina vain parempiin tuloksiin. Tallilta saa tulla myös ostamaan hevosia, sillä kaikki on myytävänä yhtä lukuun ottamatta, kertoi Henri Paavilainen.

Korpi-Mattilan tilalla viljeltiin vielä tänä vuonna hieman viljaakin, mutta ensi vuonna laittaa isäntä kaiken heinälle, sillä hyvistä hevosheinistä on jopa pulaa varsinkin tällaisen sateisen kesän jäljiltä. Näillä uusilla nykypäivän korjuumenetelmillä kesän heinäsaadosta tuli varsin hyvää ja heiniä riittää myyntiinkin kaupunkien isoille talleille.

- Hevoshoido on laadul-

Toinen tallin siitosori on suomenrotuinen liinakko Rokki-Tähti, jota Henri itse esittelee.

Sisäsiyuilla TÄNÄÄN

Ryhdykkäitä miehiä, sivulla 3
Syysretkellä, sivulla 4
Tervehdys kotipihalle, sivulla 5
Aika muutti rikokseksi, sivulla 6

*Tervetuloa päätoimittajan tarjoamille
kahveille perjantaina 22.10. klo 10-12
toimitukseen, Vesikoskenkatu 13 as 21!*

Uuden Loimaan menestys rakennetaan yhdessä.

Vaikuta nyt
kunnallisvaaleissa!

Olavi Ala-Nissilä
148

www.olaviala-nissila.net

Tavallisen
hyviä ihmisiä

Tervetuloa tapaamaan Loimaan torille ti 19.10. klo 8.30-9.30 tai Hirvikosken keskustaan la 23.10. klo 12.30-14.00.

TERVETULOA!

Hieman tuntuu kuvaaminen ujustuttavan tätä toista tämän kevään orivarsaa. Ne ovat pari päivää aikaisemmin erotettu emistään.

lisesti parempaa, mutta taloudellisesti huonompaa kuin sikalan pito, kiteytti isäntä lopuksi.

Toivottakaamme onnea

tälle rohkealle ja samalla harvinaiselle suunnan muuttajalle, hevosihmisiä palvelevalle yritykselle.

Eino Vepsä

Paavilaisten omistamista ravihevosista on tällä hetkellä paras tanskalaisyyntyinen tamma Centra L.M., jota esittelee Elina Paavilainen. Hevonen on ollut kolmen parhaan joukossa yli puolissa runsaasta sadasta lähdistä.

15.10.2004

Onko posti hukannut kirjeesi?

Hei, Sinä. Juuri niin, Sinä sinä.

Olen kaivannut Sinua. Odottanut kovasti postiasi. Onkohan posti hukannut kirjeesi? Sen, jossa lähetit lehden toimitukseen mielenkiintoisia muistojaasi valokuvain kera, sen jossa kirjoitit elämästäsi nyt, selviytymisestääsi, elämäkokemuksestasi. Sen, jossa ilmaisit mielipiteesi nykyisestä maailmanmenosta. Minä niin kovasti odottelen sitä kirjettäsi.

Ja niin odottavat lehtemme muutkin lukijat.

Muistatthän, että Kurkijokelainen elää ja hengittää teidän kaikkien kirjoituksistanne!

Toinen ajankohtainen ja tärkeä asia on, että ettehan vain nuku vaalien ohi!

Kunnallisvaalit ovat tärkeä keino vaikuttaa siihen läheisimpään, eli oman kunnan asioihin. Siellähän se jokaisen kotikunnas-

sa päätetään onko katuvaloja, onko hiekkaa talvella liukkailla kaduilla, onko hoitopaikkaa kun kotona ei enää pärjää, onko niillä lapsenlapsilla hyvä päivähoitopaikka, hyvä koulutie jne.

Jos asiat kotikunnassa eivät ole hyvin, pitää äänestää muutosta, uusia ihmisiä valtuustoon.

Jos asiat ovat hyvin, pitää äänestää kuten ennenkin, varmistaa, ettei kukaan hyvyttä häiritse.

Olen kyllä varma, että suurin osa ikäihmisistä äänestääkin. Heille se on kansalaisvelvollisuus siinä kuin kansalaisoikeus. Mutta te vanhemmat, te voitte pitää huolen siitä, että ne nuoremmatkin lähtevät äänestämään. Hei, joille elämä enemmänkin tarjoaa vain oikeuksia nykysuuntauksen mukaan. Ottakaa heidät völjyyn, mukaan, ja kertokaa kuinka tärkeää on jokainen ääni.

Maire Soiluva, päätoimittaja

Hartaus sunnuntaiksi 17.10.
20. sunnuntai helluntaista

Uskon että uskon

Iän myötä uskossani on yhä pienempi sija tietämisellä, tai edes tietämisestä lähellä olevilla asioilla. Nuorena usko näyttäytyi minulle ennen kaikkea oikeina vakaumuksina, oikeana tietona, oikeana oppina, oikeina uskomuksina.

Ikään kuin kristittynä oleminen olisi ollut koulun käymistä. Pitää tietää, mitä oppikirjoissa on kirjoitettu ja mitä opettaja on tunnilla opettanut. Niitä kysytään kokeissa. Muutoin saa huonon todistuksen. Jää kenties kokonaan luokalle.

Tuo aika on jo kauan sitten ollut minulta ohi. Ei usko ole oikeita vakaumuksia. Kaikki on perustellusti epäiltävissä.

Tämän vuoksi juuri näinä aikoina medioissa käytävä kirkollinen keskustelu tuntuu minusta kovin hämmäntävältä. Oikein uskominen, oikeat uskonnolliset vakaumukset, oikea oppi on nyt kovasti tapetilla. En tavoita mitään mieltä tuossa kiihkosta, jossa uskosta tehdään aivon ja järjen asia.

Mutta yhtä vähän usko on minulle tunnettakaan. En osaa sanoa: "Tunnen voimakkaasti Jumalan läsnäolon elämässäni", koska en tunne niin. Pääasiassa tunnen juuri päinvastoin. Enkä silti pidä sitä epäuskona.

En kaipaa kirkosta tunnelmaa. Erityisen vastenmielistä minusta on, jos tunteisini yritetään ulkopuolelta vaikuttaa. Tunteet tulevat ja menevät, ne ovat sidoksissa niin moniin erilaisiin asioihin, etten välitä jäsentää uskoani tunnekoekusteni kautta.

Mitä usko sitten on? Tällä viikolla pyhä kirkko juuri sitä kehottaa kyselemään.

Keski-ikäisen haparoiva uskoni on lähinnä turvautumista. Melkein luottavaa turvautumista. Ja vuoropuhelua.

Olen rikkinäinen ja rujo. Elämä on tuonut mukanaan niin paljon, etten enää milloinkaan tavoita särötöntä eheyttä. Sitä on vain siedettävä.

Mutta siksipä tärkeää uskossa onkin turvautuminen. Armoon turvautuminen. Siihen luottaminen - vaikka ei se helppoa ole - että tällainenkin kelpaa. Murheitten puhuminen Jumalalle, avun pyytäminen, voiman anominen.

Mitäpä muuta rikki mennyt ja vajaa voisi tehdä!

Esa-Matti Peura

Kuolleita

Rakkaamme

Kauko Tapio LEHTINEN

s. 4. 5.1929 Kurkijoki
k. 7.10.2004 Mellilä

Rakkaudella kiittäen ja kaivaten
Marja
Juha, Eija, Onni ja Elli
Pekka, Miia, Juuso, Juho-Pekka ja Joel
Alli-sisko
muut sukulaiset ja ystävät

Elon päivä painui kohti loppuaan,
kaikki hiljeni kuin käyden nukkumaan,
ajan kello näyttää, ilta tullut on.

Kun loistat tähtenä iltataivaan
niin näethän meidät päällä maan.
Me täällä alhaalla aivan hiljaa
sun tähteäs kirkasta seurataan.
Juuso, Onni, Juho-Pekka, Elli ja Joel

Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että rakkaamme siunataan Mellilän kirkossa lauantaina 23.10.2004 klo 12.00, jonka jälkeen muistotilaisuus Mellilän seurakuntakodissa.

NIMIPÄIVÄT

pe 15. Helvi, Heta
la 16. Sirkka, Sirkku
su 17. Saana, Saini
ma 18. Satu, Säde
ti 19. Uljas
ke 20. Kasper, Kauno
to 21. Ursula

Tervetuloa
päätoimittajan tarjoamille

kahveille

perjantaina 22. 10.
klo 10-12

toimitukseen,
Vesikosken. 13 as 21!

Hautausmaista tiedot Internetissä

1.) Kurkijokelaisten ikio-
ma Internet-sivusto www.kurkijoki.fi on saanut runsaan täydennyksen. Tapio Nikkari on tutkinut Kurkijoen hautausmaiden nykytilaa sekä kirjoittanut selvit-
tyksen ja luettelot hauta-
paikoista. Mukana on kart-
toja alueesta ja kuvia vielä
jäljelle jääneistä hautakivis-
tä. Sillä menolla mikä siellä
nyt vallitsee, on koko hau-
tausmaa piakkoin tuhoutu-
nut, ja jäljellä on vain se ai-
neisto mikä on ymmärretty
tallettaa ajoissa.

Tämä aineisto löytyy
www.kurkijoki.fi:n aloitus-
sivun päävalikon kohdasta
hautausmaat.

2.) Jo aiemmin on saatu
sivustolle luettelo Kurkijo-
ki-Museossa diakuvina säi-
lytettävänä olevasta, 429
vanhaa valokuvaa käsittä-
västä kokoelmasta, mihin
taas pääsee päävalikon koh-
dasta Museo ja sieltä kohta
diakuvien luettelo.

Mauri Rastas,
webmaster@kurkijoki.fi

Tapahtumia

Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n SYYSKOKOUS

pidetään keskiviikkona 20.10. 2004 klo 18.30
Kurkijokelaisen konttorilla os. Vesikoskenka-
tu 13 as 21, Loimaa

Esillä sääntöjen määräämät asiat,
mm. puheenjohtajan valinta

Tervetuloa

Hallitus

Kurkijokimuseo

on avoinna syys-toukokuussa sopimuksen mukaan.

Museolla työskennellään ma-ke virka-aikana, mutta vierai-
lusta kannattaa sopia ensin puhelimitse tai sähköpostilla
050-403 6050/Maria Kauppinen tai 050-377 9358/Kari
Kiiski tai kurkijokimuseo@auria.net.

Pääsymaksu: 2 Eur aikuiset ja 1 Eur lapset.

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Maire Soiluva
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh. (02) 762 2551
Matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä
jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vas-
tuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sat-
tuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta
maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)

Etusivu 60 centtiä/mm

Muut sivut 45 centtiä/mm

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alen-
nus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse an-
nettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Il-
moitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.
Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joita-
kin kaksoisnumeroita joulupäivien aikoihin.
Painosmäärä 2000 kpl.

TILOUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

150 VUOTTA SITTEN...

N:o 41. Lauantaina lokakuun 16.p:nä 1954

Lehtemme lukijat

Oletteko panneet merkille sen, että vastaavankokoiset luovutetun alueen pitäjälehdet ovat tilaushinnaltaan 4-5 kertaa kalliimmat kuin ”Kurkijokelainen”, ja ilmestyvät useimmat vain kerran kuussa. Kurkijokelainen saapuu harvaa poikkeusta lukuunottamatta joka lauantai 4—8 sivuisena. Kaikesta tästä huolimatta maksaa lehtemme edelleen vain 300 mk kokovuodetta. Jos lukija olet maanviljelijä, menee Sinulta lehden tilaushintaan 10 kg ruista. Jos teet tunti työtä, tarvitset 3—5 tuntiin työtä saataksesi lehden vuodeksi. Urakkatyössä mahd. puolta vähemmän. Huolehdi siis, että lehti tulee ajoissa tilatuksi, ja kehoita naapuriasiakin tilaamaan.

Muistettavaa

– **Lappeenrannan Kurkijokelaiset** kokoontuvat 17.10 klo klo 13 Siiri Horttanaiselle Koulukatu 34 A 26. Tervetuloa

– Tiistaina 19.10 kello 17:00 alkaen **hiitolaisten ja kirvulaisten tarinailta** Karjalatalon Käkisalmissa. Aiheena ’60 vuotta koti-Karjalasta lähdöstä’. Tervetuloa kaikki mukaan.

– **Rummunsuon Marttakerho** kokoontuu Vieno Lerkillä ti 19.10 klo 18. Aiheena joulujuhlan suunnittelu. Tervetuloa.

– **Elisenvaaran Marttakerhon** askarteluilta Tuulensuon Palvelukeskuksessa to 21.10 klo 18. Kynä, sakset, ja viivotin mukaan.

– **Hiitolan ja Kurkijoen sukututkimuspiiri** kokoontuu torstaina 21.10.2004 Karjalatalon Wärtsiläsalissa klo 18.00. Osoite: Helsinki Käpyläнкуja 1. Hahmotamme pitäjämme kylien kautta: vuorossa Kuoksjärvi ja Alho. Jatkamme sukututkimustietojen vaihtoa. Saapua voi jo klo 15 alkaen. Tervetulleita ovat kaikki hiitolaisia ja kurkijokelaisia sukuja tutkivat. Lisätietoja tarvittaessa Veikko Revolta puh 03 7622 147 tai 050 560 6049 sähköposti

– **Varsinais-Suomen Karjalaisseurojen piirin syyskokous** lauantaina 23.10 klo 12 Karjala-talolla Itäpellontie 2, Turku. Kyytiä tarvitsevat yhteys Alliin, puh. 7621 840.

– **Kurkijoen Marttayhd. terveysilta** ti 26.10. klo 18 Tuulensuussa. Aiheina mm. rintasyövän varhaishoitoaminen ja omaseuranta. Mukaan myös muut asiasta kiinnostuneet.

Yleisöltä

Anna Poskiparran neljäs lapsenlapsenlapsi syntyi 3.8.2004 Mikkelissä Satu Heinolle ja Esa Joelle sekä sai kasteessa 19.9.2004 nimen Tatu Roope Harald Joki. Kuvassa neljä sukupolvea: Anna Poskiparta, Satu Heino, Martta Poskiparta ja sylissä Tatu.

Ken tietää?

Ryhdykkäitä, mutta nimettömiä sotamiehiä kuvassa. Muistetaanko heidän nimiään ja kohta-loitaan vielä? Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Maria Kauppinen tai sähköpostilla kurkijokimuseo@auria.net mailto:ulla_clerc@hotmail.com

Tapahtumakalenteri

Karjalan Liiton ja sen jäsenseurojen tilaisuuksia vuonna 2004
Tilaisuudet Karjalatalolla Helsingissä ellei toisin mainittu. Karjalan Liitto ry, Käpyläнкуja 1, 00610 Helsinki, puh. 09-7288 170

Lokakuu

- 16.10. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Pohjolan piiri
- 16.10. Taidepamaus - viipurilaisen taiteen tapahtuma
- 16.-17.10. Sukuseurapäivä Vantaalla
- 19.10. Taistelukentiltä rauhan töihin -luento
- 19.10. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Kymenlaakson piiri
- 21.10. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Tampereen piiri
- 22.10. Säätiöseminaari
- 23.10. Nuori mylläri -näytelmän ensi-ilta
- 23.-24.10. Sukututkimuksen jatkokurssi
- 24.10. Nuori mylläri -näytelmän esitys
- 25.10. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Etelä-Karjalan piiri
- 26.10. Taistelukentiltä rauhan töihin -luento
- 28.10. PitäjäesittelyLumi-vaara ja Ruskeala
- 28.-31.10. Helsingin Kirjamessut, Messukeskus
- 30.10. Nuori mylläri -näytelmän esitys
- 31.10. Nuori mylläri -näytelmän esitys
- 31.10. Evakkojuhla Imatralla, juhlamessu Imatrankosken kirkossa klo 10 ja juhla klo 15 Mansikkalan koululla
- Marraskuu**
- 2.11. Taistelukentiltä rauhan töihin -luento
- 5.11. Nuori mylläri -näytelmän esitys
- 6.-7.11. Kansanmusiikin kurssi (äänellä itkeminen)
- 7.11. Muistat sie -esitys
- 9.11. Taistelukentiltä rauhan töihin -luento
- 9.11. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Uudenmaan piiri

Rinopalsta

Vanhuksen hoito

KESÄ MENI MENOJAAN

Niin se kesä meni ja syksy tuli
toi tullessaan sateet ja hämärät illat ja aamutkin.

Yötkin on niin pimeät, niin pimeät.
Ollaanhan me vanhemmat
jo niihin totuttu, elämän ajalla.
Kun olimme lapsia, ei ollut ulkvaloja
kuu vain taivaalla kulki rataansa.
Nyt antaa tuulet töitä kun se repii lehdet puista,
siinä saa liikuntaa kun haravoi niitä ja kantaa pois.

ANNAKAISA

Rinnakkaiseloa

Suomuista pintaasi
siinä sä hellit
auringonpaisteessa
kerällä kellit.

Eletään sovussa
rinnakkaiselossa
ettei mun tarvitse
myrkkysi pelossa
metsässä varoen
kulkeä, hiipiä.
Saisin rauhassa
marjoja riipiä.

Kerätä tatteja
suuria, pieniä,
karvalaukkuja
maukkaita sieniä.

Paikalle tullessain
lähtisit pakoon
kallion koloon
tai kantojen rakoon.

Molemmat
mahdutaan
tänne maailmaan,
jonka Luoja loi
silloin aikanaan.

Terttu Ketola

Karjala esillä syksyn TV-ohjelmissa

Muistojeni Karjala –ohjelman sarja lähetetään kymmenosaisena sarjana 4.11. lähtien Ylen digitaalisella kanavalla. Sarja uusitaan ensi vuoden puolella YLEN analogisella kanavalla, jolloin se on laajempien katsojaryhmien nähtävissä. Puolen tunnin ohjelmat perustuvat siirtokarjalaisten haastatteluihin heidän omista kokemuksistaan.

Haastatteluaineistoa on täydennetty valokuvilla, musiikilla ja vanhoilla dokumenttifilmeillä.

Yleisradiosta sarjan tekemisessä ovat mukana olleet tuotantopäällikkö Maija Roivainen, Riina Leskelä, Vesa Saarinen ja Lotta Ventelä. Sarjan on leikannut Riina Leskelä. Ohjelmasarjan teon aloitti ohjaaja Markku Onttonen, jonka

kuoleman jälkeen työn viimeistelivät Riina Leskelä ja Lotta Ventelä. Sarjan tuottaja on Vesa Saarinen Ylen dokumenttiohjelmista.

Karjalaisten vaiheista kertoo myös kolmiosainen Karjalan historia- sarja, jonka ensimmäinen osa tulee ulos 3.12. Ohjelmiin liittyvät Karjala-aiheiset nettisivut

Taidepamaus – viipurilaisen taiteen tapahtuma 16. - 24.10.

Uudenmaan piirin tulevaisuustoimikunta, Viipurin Taitelijaseura ja Karjalan Liitto järjestävät 16.-24.10. monipuolisen taide-tapahtuman Karjalatalolla Käpylässä. Taidepamaus -tapahtumassa on mukana niin kuvataidetta, musiikkia kuin tanssiakin.

Taidepamauksen päätaapahtumassa lauantaina 16.10. avataan Karjalatalon juhlasalissa Viipurin Taiteilijaseuran näyttely. Tilaisuudessa esiintyvät Viipurin Lauluveikkojen kvartetti sekä Pääkaupungin karjalaisten nuorten tanssiryhmä Pitko. Taidehistorioitsija Aune Jääskinen johdattaa yleisön viipurilaisen kuvataiteen pariin luennollaan Mainetta muotojen, väkettä värien – Vanhan Wiipurin mestarimaalareita. Viipurin Taitelijaseuran puheenjohtaja Maarit Björkman puolestaan esittelee näyttelyssä mukana olevat nykytaiteilijat. Lapsille on tarjolla taidenurkkaus, jossa pikkutaiteilijat pääsevät Tuija Hirvonen-Puhakan ja Maarit Björkmanin johdolla käyttämään luovuuttaan. Taitelijaseuran näyttelystä taidetta voi hankkia kotiin ja voipa taideteoksen voittoa arpajaisissakin.

Päätapauksen jälkeen Viipurin taitelijaseuran näyttely siirretään Karjalatalon Galleria-saliin, jossa näyttelyyn on mahdollisuus tutustua viikon ajan. Sunnuntaina 24.10. Taidepamaus päättyy Galleria-salissa pidettävään taidehuuto-kauppaan, jolloin näyttelyssä esillä olleet teokset huu- tokaupataan.

Viipurin Taiteilijaseura on perustettu Viipurissa 1930. Nykyisin seurassa toimii noin 80 karjalaisjuurista kuvataiteilijaa. Jäseniä valittaessa otetaan huomioon paitsi hakijan taiteelliset ansiot, myös hänen suhteensa karjalaisuuteen ja viipurilaisuuteen. Seuran jäseniä toimii eri puolilla Suomea, joskin pääosa Helsingissä.

- Taidepamaus-tapahtuman avajaiset lauantaina 16.10. klo 14.30.
- Viipurin Taiteilijaseuran näyttely Galleria-salissa, Karjalatalon 3. krs, 17.-24.10. Näyttelyyn voi tutustua ma-pe klo 8.30-16 ja 17-19.
- Taidehuuto-kauppa sunnuntaina 24.10. klo 14.

Kaikkiin tapahtumiin vapaa pääsy!

Lisätietoja: Liisa Munsterhjelm 040 8400 152, Uudenmaan piirin tulevaisuustoimikunta, Hanna-Mari Nieminen (09) 7288 1712, Karjalan Liitto.

Syysretkellä Karjalan kunnailla

Hiitolan pitäjäseuran järjestämälle matkalle 10.-12.9.2004 osallistui parisensikymmentä henkilöä.. Vaikka suurin osa oli matkan alkaessa tuntemattomia toisilleen niin ei aikaakaan, kun olimme jo tuttuja keskenämme. Mukana oli ensikertalaisia ja myös monta sellaista, joilla oli paljon muistoja ja tietoutta jo ajalta ennen sotia, evakkomatkista, takaisin paluusta Karjalaan ja uudelleen evakkoon lähdöstä.

Pienten hankaluuksien jälkeen selvisimme rajan yli ja kohti Viipuria, jossa pysähdyttiin hetkeksi. Seuraavaksi pysähdyimme Muolaassa, jossa autonkuljettajamme keittämät kahvit ja Raijan paistamat piirakat maistuivat jokaiselle. Siellä teimme myös ostoksia paikallisista ”tavarataloista”.

Matka jatkui kohti Hiitolaa.

”Pyhä puistomme meiltä myös sinne jäi, missä rakkahat vainajat nukkuu.

Käsi hellä hautoja hoitele ei, käki joskus jos ristillä kukkuu.”

(Hiitolan kylähistoria, sivu 175).

Kuten jokaisella matkalla, johtivat askeleet tälläkin kertaa ensiksi Hiitolan entiselle hautausmaalle, jonne kävelimme nauhurista kaittien Hiitolan kirkonkellojen soidessa. Muistomerkeille laskimme kukkaset ja lauloimme yhteisesti.

Sitten suuntasimme Kurkijoelle ja kohti majoituspaikkaamme Raholan koulua, jossa ruokailtiin, saunottiin ja vietettiin iltaa vapaamuotoisissa merkeissä. Porukka tuntui painuvan melko hyvissä ajoin pehkuihin, oltiinhan matkalle lähdetty jo aamuyöstä.

Kotikulmille

Lauantaiaamu valkeni aurinkoisissa merkeissä enustaen ilman puolesta suotuisaa päivää kotipaikkakäynneille.

Osa porukasta suuntasi entisille kotipaikoilleen tai

suvun paikoille ”takseilla” eli paikallisilla kulkuneuvoilla. Me muut matkasimme linja-autolla Laurolaan, jossa meitä jäi kyydistä pois kolme. Jäljelle jäänyttä porukkaa autonkuljettaja kiersi päivän aikana eri puolilla Hiitolaa. Koska täällä matkalla oli mukana myös kartanon herran perillinen eli Asilan kartanon omistaneen Antti Vainion pojanpoika Kari, niin olivat myös käyneet ja tutustuneet entiseen kartanoalueeseen.

Meistä viidestä sisaruksesta oli tällä reissulla vain me kaksi nuorinta, mutta ei se tahtia haitannut. Saimme kaveriksemme Leenan, jonka suvun juuret ovat Kilpolansaaressa. Laurolasta aloitimme matkan kohti kotipaikkaamme, mutta eipä ollut enää mitään asiaa suunnistaa Nehvolan koulun kautta, sillä joku raharikas on rakentanut entisen koulun paikalle datsansa ja korkea aita ympäröi aluetta.

Kotitienoota lähestyttäessä joka kerran vähän jännittää, onko kaunis pihakotivumme vielä pystyssä. Siellä kotikummulla koivumme kuitenkin seisoi ylväänä kuin odottaen meitä.

Muistojuhla kotipihalla

Teimme leiripaikan koivumme juurelle ja aloitimme retkipäivän vieton. Koska viimeiselle evakkomatkalle lähdöstä oli kulunut aikaa 60 vuotta, oli pieni muistojuhla paikallaan. Kiinnitimme koivumme runkoon Hiitolan vaakunan, samoin Raijan tekemän taulun, jossa oli kuvat Karjalan kodistamme, ukosta ja mummostamme, isästä ja äidistämme, meis-

Kuvassa Hiitolan hautausmaan muistomerkillä kukka- ja kynttilätervehdystä viemässä vas. Leena Similä, Raija Pajari, Seppo Tattari ja Paavo Meskanen.

tä viidestä työstä ja 11 lapsenlapsesta. Syytyimme kynttilän palamaan ja hiljennyimme kuuntelemaan kasetilta kolmen vanhemman siskomme lähettämät terveiset tätä tilaisuutta varten ja myös Raijan ajatuksia. Kasetilla soivat myös monet karjalaiset laulut, mm. Kodin raunioilla, Koivu ja tähti, Kannaksen valkovuokko, Kukkivat kummut Karjalan, Kevät Karjalassa ym.

Eikä kyynelittä voinut kuunnella laulua, joka on kuin omistettu pienenä kuolleele veljellemme: ”Olet veljeni mun, nyt lintuna vain kotikoivussa äänesi kuulla mä sain, niin pienenä läksit luotamme pois, emme koskaan sua unhoittaa voi.”

”... ja me kohtaamme vielä metsätiellä, kauniina lintuna karjalanmaan.”

Omasta puolestani lausuin muutamia sanoja siinä kotikoivumme juurella. Vietimme tunteiden täyttä-

män muistojuhlan Karjalan kotipihalla, jossa tällä kertaa rehotti pitkä heinä, horsmat, ohdakkeet ja takiaiset. Päivää jatkettiin nauttien lämpimästä ilmasta. Kahvit ja eväät maistuivat luonnon helmassa.

Kuokkavieraiden karkelot

Kaunis aurinkoinen sää toi myös ”kuokkavieraita” juhliimme, sillä hepokatit pitivät konserttia, sisiliskoja vilisteli koivun juurella, perhosiakin lennelti ja muutama ampi-

Ei juhlaa ilman samppanjaa! Raija valmiina tarjoamaan.

Ritva pitämässä puhetta Karjalan kotikoivun juurella.

Retkellä rajan takana

Niin Satakunnasta lähti linja –autolla joukko ihmisiä rajan taakse.

Minä olin mukana.

Ajoimme yötä myöten Käkisalmeen asti ja otimme kyytiin matkallakin ihmisiä. Käsissalmissa yövyimme pienissä mökeissä, joissa oli suihkut ja mukavuuDET, hyvät vuoteetkin ja aamupalan jälkeen matka jatkui edelleen. Kuljettaja kysyi kuka on syntynyt täällä, pi pyhäjärveläinen mies ja minä, kurkijokelainen. Niin ajettiin Hiitolan kautta Kurkijoelle. Siinä pysähdyttiin sankarihautain kohdalla, ja siitä olen kiitollinen, että pääsin katsomaan heidän lepopaikkaansa, jotka taistelivat maamme puolesta loppuun asti... Joku otti valokuvankin siinä kun seisoin –18 kaatuneitten patsaan vierellä. On se muutunut kirkonkylä, voi hyvä ihme, niin he elävät tyyliään, joka eroaa meistä aika lailla.

Matka jatkui sen rajan yli, joka oli ennen valtakuntien raja ja Aunukseen, sielläkin on hotelli ja hyvä onkin. Jatkoimme kiertelemistä Petroskoissa ja luostarissakin. Minua ihmetytti se roskaaminen, jolla tienvarret ovat koristeltuna. Vain sen hotellin pihalla oli roskalaatikot, siellä kävi joku mies hakemassa kassiinsa kai ruuan tähteitä, sitten kolme koiraa tuli kääntelemään pahvilaatikoita ja lopulta mustat varikset – kaikilla oli kai nälkä....

Lauantaina kun lähdimme kotimatkalle kiersimme Pietarissa ja Viipurissa, oli linna ja pyöreä torni paikoissaan ja autojakin kaduilla – oli siistimpääkin. Viipurihan on tuttu, olis siellä käynyt useamminkin, sodankin aikaan, jatkosodan tarkoitin. Sitten kun ajoimme Vaalimaalle alkoi odotus, sitä kesti ja kesti ja passit piti mennä sisälle tarkistuttamaan, kaksi

naista istui tiskin takana kuin myrkyt nielleenä, eivät sanoneet mitään. Toinen vain koneella naputti jotain, toinen löi leiman ja sanoin bassiba kun sain passini takaisin. Kokemällä olimme aikaisin sunnuntai aamuna. Nyt saa muistella vaan mitä näki ja koki matkalla. Sitä riittääkin – toki ostin matkamusta, eihän sitä tiedä vieläkö pääsen käymään, kun ikää karttuu koko ajan lisää.

Olin kiitollinen, että pääsin sinne 1918 kaatuneitten muistomerkille, muistan kun olin pienessä kuorossa laulamassa kun heidät siunattiin multiin kotikuntansa kirkon vierelle. Ei ollut kirkkoa enää ja betonista valettu, kuin tanssilava, oli vain siinä hautojen edessä... Olen kiitollinen, että pääsin käymään rajan takana, todella kiitollinen.

Annakaisa

Isokokoisesta kuulotorvesta sukeutui parin paperiliittimen kokoinen designtuote

Aivan ensimmäisiä kuulolaitteita alettiin valmistaa 1700-luvulla. Laitteista ei oikeastaan voitu puhua, sillä huonokuuloiset terästivät kuuloaan varsin kömpelöillä ja suurikokoisilla kuulotorvilla.

Lähes 1800-luvun loppupuolelle saakka huonokuuloiset saivatkin pärjätä erimallisilla kuulotorvilla, jotka eivät juuri kokeneet suuriakaan muodonmuutoksia ja kestivät hyvässä lykyssä isältä pojalle.

Ensimmäisten modernia kuulolaitetta etäisesti muistuttavien apuvälineiden kehityksen alkutaipaleelta löytyy puhelimen keksijä Alexander Graham Bell. Bell työskenteli Bostonissa kuurojen opettajana ja uurasti jatkuvasti kuuloapuvälineiden kehitykseen tähtävien kokeilujen parissa.

Kuulolaitteen evoluutio 1700-luvulta tähän

Näiden kokeilujen pohjalta puhelinkin sai alkunsa vuonna 1876 – kaksi vuotta ennen kuin Thomas Alva Edison keksi sähkölampun.

Bellin kuulolaitetta on tietävästi ensimmäistä kertaa käytetty vuonna 1896 kuuromykkien parantolassa työskentelevän opettajan Bertram Thorntonin toimesta. Laite oli erään tyyppinen pöytä- tai lähipuhelin, jossa toisella puhujalla oli hiilikuituinen mikrofoni ja huonokuuloisella kuuloke.

Seuraava nykäys eteenpäin kuulolaitteiden kehityksessä tapahtui 1900-luvun alkupuolella. Hiilikuidusta valmistettu mikrofoni-kuuloke –pari jalostui pienikokoisemmaksi kannettavaksi versioksi, ja se

muistutti kovasti korvalappustereita. Kehityksen taustalla oli Lee de Forestin keksimä putkivahvistin, joka vei äänen vahvistuksen ja –laadun aivan uudelle aikakaudelle. Taskumalliset putkivahvistimet olivat kuitenkin vielä varsin isokokoisia ja kalliita.

Myös toinen maailmansota vaikutti kuulolaitteiden kehitykseen, kun alun perin sodankäynnin tarpeisiin luotuja mikroskooppisen pieniä komponentteja alettiin hyödyntää kuulolaiteteknologiassa. Tyypillisimminkin sodankäynnin jatkojalostustuotteina syntyneet kuulolaitteet koostuivat kolmesta putkivahvistimesta, kristallimikrofonista ja joko kristallisesta tai elektromagneettisesta kuulok-

nen pörräili ympärillämme haluten kai osuutensa samp-panjasta, jota juhlan kunni-aksi kippasimme. Keltainen karvamato etsi sitkeästi tal-vehtimispaikkaa vaateista-
ni. Onneksi ”kuokkijat” häi-pyivät hetken päästä ihan suosiolla omille teilleen.

Muitakin ”kuokkavierai-ta” kävi, sillä pari naista il-maantui paikalle. Olivat ol-leet marjassa ja sienessä ja vaikka yhteistä kieltä ei ol-lutkaan, hyvin pärjättiin ele-kielellä. Kanttarellit vaih-toivat omistajaa ja molem-mat osapuolet olivat tyyty-väisiä. Muutama tunti vie-rähti kotipihalla rattoisasti ja ihan huomaamatta. Taas kerran oli aika sanoa koti-paikalle näkemiin.

Jätimme vielä muistoksi koivumme juurelle lieriön ja sen sisälle seuraavan sä-keen, joka on lainaus Karja-la –lehdessä talvella 2004 julkaistusta runosta.

”Ken on syntynyt hei-moomme helisevään,
ken on laulanut lauluja
noita.

Ken on kantanut Karjalaa
sydämessään,
häntä houkutus muuhun ei
voita.

Hänen kotinsa maisema
tallessa on

Se on uskoni horjumaton.”

Nehvolan tien risteyk-
sessä autoa odotellessam-me oli mukava katsella, kun ”meidän pelloilla” korjat-tiin vielä heinää ja pari leh-män kantturaakin tallusteli siellä. Kenen olivatkaan?

Hakijan tultua ajelimme Uitonsalmen sillalle, jossa pysähdyimme ihailemaan auringonpaisteessa kimal-televaa Laatokkaa. Kävim-me myös Haapalahdessa, jossa siskomme Airin mie-hen Pertti Vihavaisen syn-tymäkoti on tallella. Asuk-
kaita ei tosin tällä kertaa näkynyt, lienevät olleet jos-sain käymässä. Sitten olikin jo aika palata majoituspaik-
kaamme Raholaan.

Yhteisiä hetkiä

Iltaa kokoonnuimme viettämään koko porukalla majoituspaikkamme ruoka-laan. Autokuskimme Japi keitti suuren pannullisen kahvia, jonka nautimme Raijan paistaman ”puola-piiraan” kanssa. Laulettiin yhteisesti ja kuunneltiin monet kertomukset päivän tapahtumista, tunnelmista ja riemun hetkistä, kun su-vun paikka löytyi alun han-kaluuksien ja etsimisen jäl-

Retkipäivän viettoa leppoisissa tunnelmissa. Leenaa hymyilyti, kun Raija tempaisi huuliharpullaan ”Ei sitä passaa kaikil-le haastaa, että myös ollaan Karjalanmaasta.”

keen. Ilta kului mukavissa merkeissä ja vierähti yli puolen yön, ennen kuin po-rukka painui yöpuulle.

Kohti koti-Suomea

Sunnuntai-aamu valkeni Hiitolassa vähän sumuise-na, kun kotimatka alkoi. Melkoinen puheensorina kävi autossa ja yhtenä kes-kustelun aiheena oli tietenk-in karjalanpiirakat. Miksi jossain tehtiin pyöreitä pii-rakoita, jossain päin taas soikeita. Mikä on paras pii-rakoiden täyte, riisipuuro vai perunamuussi eli potat-tihöllö. ”Ja potatit pittää tie-

tyst litsii puisen purtsan kanssa.” Ja kyllä miehistä-kin tuntui löytyvän piira-kantekotaitoisia, sillä aina-kin Väiski totesi: ”kyll mie olen aikanaa paljo poimint piirakoita”. Tuo poimimi-nen oli ihan uutta kuulta-vaa. Tavallisestihan piirakat rypytetään, jossain taas ny-pytetään, meillä kotona ennen sanottiin, että piiraat ummistellaan.

Pidimme vähän taukoa Kiviniemessä ja Muolaassa perinteisen kahvitauon. Viipurissa pysähdyimme run-saan tunnin ajaksi ostosten tekoa varten. Matka jatkui ja rajan yli selvittiin ilman suurempia hankaluuksia.

Teimme onnistuneen ja mieliin painuneen syysret-ken Karjalan kunnaille. Ter-veisii ja kiitokset kaikille mukana olleille. Toivotta-vasti tavataan joskus samoissa merkeissä. Kiitos autonkuljettajallemme Ja-pille, joka taitavasti luotsai-li meitä Karjalan teillä ja koti-Suomen puolella. Kii-tokset myös Hiitolan pitjä-seuran sihteerille, siskolle-ni Raijalle, joka karjalaisel-la huumorilla höystettyä hääräsi reippaana matka-emäntänä pitäen porukasta hyvää huolta.

Matkan tapahtumia muisteli

Ritva Tillqvist (Tattari)

Kotipihalla 11.9.2004

Tervehdys Karjalan kotipihalle ja koivullemme.

Me kaksi Tattarin sisaruksista nuorinta olem-me tänään iloisin mielin tulleet viettämään tätä syyskuista päivää kotipihallamme Karjalan kun-nailla, Hiitolan Nehvolassa. Iloisin mielin siksi, että on aina mahtava tunne palata tänne juurille. Meidän kummankin juuret ovat vahvasti täällä Karjalan mullassa siitäkin huolimatta, että Raija sisko on syntynyt evakossa ollessa eikä minulla-kaan tästä paikasta mitään muistikuvia ole.

Täällä pihapiirissämme ei enää rakennuksia ole, mutta voimme kuitenkin sielumme silmin nähdä miten ne ovat aikoinaan sijainneet. Kiitos niistä tiedoista kuuluu vanhemmille sisaruksil-lemme, jotka ovat muistelleet ja kertoneet enti-sistä ajoista ja elämästä täällä.

Tyhjästä kotipihastamme huolimatta on meitä vastaanottamassa kaunis pihakoivumme ja aivan selvästi kuulimme sen taas kuiskaavan meille: ”Tervetulloo tytöt kotii”. Niin se on tehnyt jo vuodesta 1991 lähtien, kun ensimmäistä kertaa 47 vuoteen oli mahdollisuus tulla täällä käy-mään. Koivumme luona olemme laulaneet, nau-raneet, itkeneetkin monta monituista kertaa.

Kuusikymmentä vuotta on kulunut aikaa, kun tästä paikasta on jouduttu lopullisesti luopu-maan. Emme pysty edes kuvittelemaan mitkä ovat olleet silloin isämme ja äitimme ajatukset, kun he ovat valmistautuneet jättämään jo toisen kerran kotipaikkamme. On ollut varmasti suoras-taan musertavaa tietää, että kun täältä lähdetään, paluuta ei enää koskaan ole. Edessä olivat vie-raat tiet ja oudot ovet. Vanha elämäntotuus ”Ilo pintaa vaikk syvän märkänis” on ehkä ollut heil-lä yhtenä kantavana voimana, sillä karjalaisen sopeutuvaisella luonteella vanhempamme tottui-vat myös vieraisiin oloihin. Kovalla työllä, sisul-la ja sitkeydellä, täysin erilaisiin maisemiin Sa-takuntaan, Kullaan Leineperiin he rakensivat meille turvallisen kodin ja loivat hyvän kasvu- ja elinympäristön.

Ennen kuin jatkamme tämän retkipäivän viet-toa täällä kotipihalla, vietämme pienen hiljaisen hetken noiden entisten aikojen muistoille. Sitten onkin jo laulun vuoro. Ja kun me tänään päivän päätteeksi sanomme kotipihalle ja koivullemme näkemiin olemme kuin muuttolinnut, jotka läh-tevät syksyllä ja palaavat taas keväällä takaisin. Kiitos Karjalan kotipiha ja koivumme, että olet-te olemassa.

RT

Leena sytyttä-mässä kynttilää juhla-paikal-lemme.

uutio n päivään

keesta. Laite oli kuitenkin hyvin kosteusherkkä, joten monilla laitteilla oli lyhyt elinkaari.

Fansistorivahvistimet – kehitys kohti nykypäivää

1950-luvulla siirryttiin transistorivahvistimien ai-kakauteen. Transistorilla toimivat kuulolaitteet olivat edeltäjiään selvästi kevy-empia ja niiden käyttöön tarvittiin vähemmän paris-toja. Ja vaikka ensimmäiset transistorilla toimivat lait-teet olivat huomattavasti edeltäjiänsä kalliimpia ja meluisampia, oli transisto-rien voittokulku kuitenkin vääjäämätöntä. Transistorit yleistyivät kaikissa elekt-roniikkalaitteissa, jonka

seurauksena hinnat tippui-vat ja laatu parani.

Transistorivahvistimien keksimisen jälkeen, 50-lu-vun puolessavälissä tapah-tui kuulolaitteiden myyn-nissä huomattavaa kasvua. Tekniikan kehittyessä kuu-lolaitteiden valmistajat on-nistuivat tekemään laitteis-ta entistä huomaamatto-mampia. Myös ulkonäös-tään tarkat ihmiset uskalsi-vat nyt ostaa hiussolkeen tai lukulaseihin piilotettuja kuulolaitteita.

Pienten, huomaamatto-mien kuulolaitteiden kys-yntä kasvoi vauhdilla 50-luvulla. Vuonna 1956 esi-teltiin ensimmäinen korvan taakse laitettava kuulolaite ja 50-luvun lopulla tuotiin markkinoille ensimmäinen korvan sisään laitettava kuulolaite.

Uudet innovaatiot seura-sivat toisiansa, kehitys laukaksi eteenpäin ja alun pitäen heikkotehoiset uu-det laitteet kehittyivät no-peasti tehokkaammiksi ja

käyttäjäystävällisemmiksi. Vauhdikkaan kehityksen ta-kana oli kuulovaurioita tut-kivien klinikoiden ja kuulo-laitteiden valmistajien tiivis tutkimusyhteistyö.

Lähestyttäessä nykyai-kaa kuulolaitteiden tekno-logia on kehittynyt vuosi vuodelta. Usin sana mark-kinoilla on 80- ja 90-luvuil-la läpi lyönyt digitaalinen teknologia. Uudella tekno-logialla varustetut kuulo-laitteet ovat edeltäjiänsä pienempiä ja monipuoli-sempia. Digitaaliteknologi-alla kuulolaitteista on pys-tytty poistamaan vanhoja ongelmia, kuten häiritsevää taustahälyä ja vinkunaa. Di-gitaalisuus on myös mah-dollistanut kuulolaitteiden automaattisen hienosäädön.

Kuulotorvesta huippumoderniin digitaaliseen kuulolaitteeseen

Tämän päivän digitaali-nen kuulolaite poikkeaa huimasti 1700-luvun kuu-

lotorvistä. Niinikään 1900-luvun alun putkivahvistimet ja 1950-luvulla käyttöön tulleet transistorivahvisti-met ovat valovuosien pääs-sä korvan taakse elegantisti piiloutuvasta MP3-soitinta muistuttavasta digitaali-lait-teesta. Tämän hetken huip-puteknologiaa edustava maailman pienin digitaali-nen korvantauskuulolaite ReSound Air on ainoastaan neljän paperiliittimen pai-noinen ja katoaa tehokkaas-ti korvalehden alle. Siinä, missä ennen voitiin täydellä syyllä puhua kuulokojesta, ReSound Air on pikemmin-kin kuulon tarkennin tähän samaan tapaan kuin silmä-lasit tarkentavat näköä.

Uusien pienten kuulolait-teiden toivotaan karistavan kuulolaitteiden käyttöön kohdistuvia turhia ennakko-luuloja. Huonosta kuulosta ei kannata kärsiä, kun asia on helposti hoidettavissa pienellä silmälasieihin ver-rattavalla, mutta huomaa-mattommalla apuväli-neellä.

SUORASTAAN USKOMATONTA

Kuinka ihmeessä me, jotka synnyimme saunan lauteilla ilman äitiysvoui-mistelua, neuvolaa ja äitiys-
rahaa, kuinka ihmeessä me, jotka kasvoimme ilman lap-silisää, päiväkotia ja leikki-koulua, ilman vaippoja, muovia ja teippiä, kuinka ihmeessä saatoimme oppia konttaamaan ja kävelemään näin kauas – ja kauan?

Kuinka ihmeessä osa-simme leikkiä kävyillä, ti-kuilla ja sileillä kivillä, tie-tämättä mitään virikkeitä antavasta leikkiympäristös-tä, terapiasta ja paneelikes-kusteluista aiheena ”Lapsi ja kulttuuri”.

Me, jotka paikatuin pol-vin ja puupohjaisissa pape-rikengissämme seisomme silakka- ja perunajonoissa sotavuosina.

Me, jotka istuimme rapistuneissa luokkahuonei-sa, kirjoitimme vihkoihim-me ja luimme läksyjä omis-ta kirjoistamme, perityistä

tai vanhoina ostetuista, vailla ilmaista ateriaa ja koulukyytiä, onnellisen tie-tämättöminä koulukyp-systeisteistä, kukista ja mehiläisistä ja opiskeluli-sistä.

Meillä ei ollut aavistus-takaan kuraattoreista, kou-lupsykologeista, nuorisoti-loista eikä kunnallisista lau-takunnista.

Meillä ei ollut vapaa-ajan ongelmia, eikä työtä suojelijoita. Kuinka ih-meessä olemme selvinneet hengissä ja päässeet tähän asti, vaikka teimme päivit-täin mitä monituisimpia työ- ja palvelutehtäviä? Ja kuinka on mahdollista, että me ihan oma-aloitteisesti keksimme leikkimme ja kilpailumme? Ja miten on mahdollista, että meillä oli aina niin hauskaa? Sehän on suorastaan uskomatonta, eikä olekin.

Eino Ahokas,
Siikainen

Sotasyyllisyyteen ja asekatkentään liittyvä seminaari herätti mielenkiintoa

Jatkoa edellisestä numerosta

Eversti Matti Lukkari:

Sotilaallinen varautuinen muuttui rikokseksi

”Minne katsotkaan, näet kenraaleja, everstejä, everstiluutnantteja ja heidän vaimojaan, Suomen yleisesikunnan korkeimpia upseereita ja heidän vaimojaan. Se on Suomen kyräilevän taantumuksen aseistettu joukkue, joka on heittäytynyt uusiin poliittisiin seikkailuihin. Ne ovat Rytin ja Tannerin koplan välittömiä perillisiä, heidän mustan työnsä jatkajia, yksien ja samojen isäntien palkkarenkejä.

Kenraaliluutnantti Airoa, keltakasvoista, rypyistä kääpiötä, joka nyt oikeudessa esiintyy tummisen köyhässä asussa, tummansinisessä vetoketjupuserossa, suunniteltiin diktaattorin paikalle. Vilkkaasti punottu salaliittoverkko peitti koko maan.”

Näin kirjoitti Pravdan Helsingin kirjeenvaihtaja Mihalelev lehdessään huhtikuun 5. päivänä 1947, noin kaksi viikkoa sen jälkeen, kun ns. asekatkenta-jutun ensimmäinen oikeudenkäynti oli alkanut Marmoripalatsissa, Helsingin Kaivopuistossa. Vapaa Sana julkaisi käännöksen koko sivun mittaisesta artikkelista. Se antoi uutta intoa ja pontta ääriarvomisiston salaliittoväitteille.

Ennen kuin näin pitkälle oli päästy, oli käyty meidän oloissamme poikkeuksellisen vilkas keskustelu niin eduskunnassa kuin lehtienkin palstoilla. Kommunistien lehdistä, joka silloin oli voimissaan toisti Pravdanakin esittämiä näkemyksiä.. Oikeistolaiset ja sosiaalidemokraattiset kannanotot olivat asiallisempia. Ne kertoivat nuorten upseerien johtamasta, sodan päättymisvaiheessa käynnistettyä varautumistoimesta jolla tähdättiin taistelun jatkamiseen mahdollisessa miehitystilanteessakin.

Sotilaallinen varautuminen muuttui rikokseksi

Asekatkentää, taikka aseiden hajavarastointia, niin kuin siitä aluksi puhuttiin, johti Päämajan operatiivisen osaston maavoimatoimiston päällikkö, everstiluutnantti Usko Sakari Hahti. Hän oli saanut toimilleen luvan esimieheltään, operatiivisen osaston päälliköltä, eversti Valo Nihtilältä. Myös tämän esimies kenraaliluutnantti Aksel Airo sekä ylipäällikköpresidentti Mannerheim oli asiasta informoitu, ja he olivat antaneet asialle suostumuksensa.

Tarkoituksena oli luoda valtakunnan johdolle väline, joka olisi mahdollista-

nut taistelun jatkamisen siinä tilanteessa, että Neuvostoliitto miehittäisi koko maan tai osia siitä. Perusajatuksena oli laajamittainen sissitoiminta. Tätä varten määrättiin jokaiseen suojeluskuntapiiriin ns. 2. yleisesikuntaupseeri, jonka tuli varastoida piirinsä alueelle pataljoonan aseistus ja muu tarvitsemansa sotamateriaali. 2.ye-upseerit olivat poikkeuksellisen tarkoin valittuja, kaikki kokeneita pataljoonan tai patteriston komentajia, useat heistä Mannerheim-ristin ritareita.

Kätkentä alkoi lokakuun alussa 1944. Joulun mennessä aseet noin 35 000 miehelle olivat jo kätköissään. Asia hoidettiin salaisena, kuten sotilaalliset valmistelut yleensäkin. Mukana oli upseerien lisäksi tuhansia isänmaallisia suojeluskuntalaisia, kaikki vapaaehtoisina. Kevättalvella 1945 paljastui joitakin kätköjä. Ne pystyttiin kuitenkin osoittamaan kätkijöitensä oma-aloitteisuudeksi, joten laajempaa yhteyttä niille ei löytynyt.

Toukokuun alussa 1945 tapahtui Oulussa ilmianto. Kätkennässä apumiehenä ollut sotamies yritti myydä kätköstä varastamiaan säilykepurkkeja. Jäätyään tästä kiinni hän vaati entiseltä esimieheltään 500 000 markkaa, tai hän paljastaa tunteensa kätköt. Vaatimukseen ei kuitenkaan suostuttu. Ilmiantaja meni valvontakomission Oulun toimistoon ja kertoi tietonsa.

Poliittisesti puhdistettu ja kommunistien johtama valtiollinen poliisi, valpo, innostui asiasta. Kun Oulun suojeluskuntapiirin 2.ye-upseerin kassakaapista löytyi käsky, millä hänet oli määrätty tehtävänsä, tutkijat osasivat yhdistää kaikki vastaavaan tehtävään määrätty upseerit asekatkijöiksi. Tuon käskyn allekirjoittajat Nihtilä ja Hahti pidätettiin kesäkuun alussa ja heidän esimiehensä kenraali Airo paria viikkoa myöhemmin. Armeija olisi itse

halunnut purkaa kätkennän, mutta sitä ei valpo sallinut. Puolustusvoimain komentaja kenraali Erik Heinrichs teki asiasta arvovaltakysymyksen ja erosi virastaan.

2.ye-upseerit kutsuttiin kuulusteltaviksi Valpoon heinäkuun alussa. Valpon päällikön tuomari Otto Bruinin allekirjoittaman kutsukirjeen viimeisenä lauseena oli: ”Kysymyksessä ei ole pidätys.”

Vaikka kaikki tiesivät, että siitähän juuri on kysymys, ilmestyivät kutsutut sotilaallisen täsmällisesti Valpon päämajaan Ratakadulle käskettynä aikana. Osa heistä oli kuitenkin ennätetty pidättää jo aikaisemmin, osa joutui Riihimäellä väärään junaan ja kulkeutui Ruotsiin. Oulun piirin 2.ye-upseeri majuri Aito Keravuori oli heti ilmannon tapahduttua viety veneellä Ruotsin puolelle.

Valpon voimat osoittautuivat riittämättömiksi. Niinpä kommunistisen sisäministeri Yrjö Leinon alaisuuteen perustettiin erityinen tutkintaelin, jonka päälliköksi tuli varatuomari Reino Vesanen ja apulaispäälliköiksi myöhempi yli-poliisipäällikkö Fjalar Jarva, tuleva Tullihallituksen pääjohtaja Jorma Uitto ja Kuopion läänin maaherrana eläkkeelle lähtenyt Risto Hölttä, kaikki takkinsa kääntäneitä uskonnusteja. Tutkintaelin palkkasi 180 päätoimista tutkijaa. Ja tutkittavaa riitti. Vuoden 1945 lopussa Suomen vankeiloissa oli jo lähes tuhat asekatkennästä pidätettyä.

Tutkinta eteni kovin hitaasti. Koska puolustusvoimat eivät saaneet itse purkaa kätkentää, kuulusteltavat eivät kertoneet juuri mitään, kun olivat sen esimiehilleen luvanneet. Paljastuneet kätköt tunnustettiin, mutta muista vaiettiin.

Myös tutkijoiden taso oli kovin heikko. Monet heistä eivät pystyneet kirjoittamaan edes kuulustelupöytäkirjaa. Niinpä huomattava osa pöytäkirjoista onkin kuulusteltavien itsensä kirjoittamia sisältäen kaikkea muuta kuin kyseistä asiaa selvittävää tietoa.

Paperia kertyi kolmesataa mapillista, tietoa kovin vähän.

Suurin tutkimusta hidastava tekijä oli kuitenkin se, että puuttui laki, joka olisi tuominut asekatkennässä mukana olleet rangaistuksiin. Nihtilä ja Hahti olivat selkeästi ylittäneet valtuutensa varsinkin, kun oli sovitettu, etteivät heidän esimiehensä virallisesti tienneet mitään. Muut toimintaan osallistuneet toimivat vapaaehtoisuudestaan huolimatta sotilaallisen käskyvallan alaisina. Täytyy muistaa, että suojeluskuntali Airo paria viikkoa myöhemmin. Armeija olisi itse

Taannehtiva laki

Oli siis tehtävä laki, joka määrittäisi rikoksiksi teot, jotka oli tehty ennen lain hyväksymistä. Pohjoismaiseen oikeuskäytäntöön sellainen menettely ei luonnollisesti istunut. Tarkoituksenmukaisuus ohitti kuitenkin laillisuuden. Meillä Suomessa oli tästä jo aikaisempikin esimerkki, kun sodanaikainen valtiojohtomme tuomittiin pitkiin vapausrangaistuksiin. Lain käsittely eduskunnassa sai suuren julkisuuden. Vain kokoomus oli yksimielisenä sitä vastaan, ääriivasemisto olisi halunnut siitä huomattavasti ankaramman. Kommunistit puhuivatkin armahduslaista.

Värikkäiden vaihteitten jälkeen asekatkentalaki kuitenkin hyväksyttiin. Presidentti Paasikivi allekirjoitti sen tammikuun 24. päivänä 1947, kaksi ja puoli vuotta ensimmäisistä pidätyksistä. Airo, Nihtilä ja Hahti olivat olleet koko ajan pidätettyinä, vangittuina tai turvasäilöön määrättyinä. Asekatkentalain ensimmäinen pykälä alkaa:

”Joka 19. päivänä syyskuuta 1944 tehdyn välirauhansopimuksen voimassaoloaikana on 1) aseellisen toiminnan järjestämistä varten kätkenyt aseita, ampuatarvikkeita, räjähdysaineita, viestivälineitä, nestemäistä polttoainetta, elintarvikkeita taikka muita sellaisessa toiminnassa käytettäviä tarvikkeita tai järjestänyt kätkentää varten tarkoitettuja elimiä, . . .

tuomittakoon aseellisen toiminnan luvattomasta valmistelusta vankeuteen tai kuritushuoneeseen enintään kahdeksaksi vuodeksi”

Siis, kaksi ja puoli vuotta sitten tehty laillinen teko muuttui rangaistavaksi.

Oikeudenkäynnit alkavat

Oikeudenkäynnit voitiin aloittaa yllättävän nopeasti. Asiaa tutkinut Sisäasiainministeriö tutkintaelin esitti syytteen nostamista 2122 henkilöä vastaa. Säädetyn lain mukaan ensimmäisenä oikeusasteena oli sotaylioikeus, joka normaalisti toimi Helsingin hovioikeuden yhteydessä. Oli luonnollista, ettei näin suurta juttua voitu hoitaa yhdessä tuomioistuimessa. Siksi asekatkenta-jutun oikeuskäsittelyä varten perustettiin seitsemän ylimääräistä sotaylioikeuden osastoa.

Ensimmäisenä aloitti sotaylioikeuden III osasto, joka sai käsiteltäväkseen päämajan portaan asiat. Oikeudenkäynti alkoi 28. päivänä maaliskuuta Marmoripalatsissa. Rakennuksen omisti kenraali Waldenin perikunta, joka oli vuokranut sen valtiolle. Niin kuin odottaa saattoi, juuri päämajan portaan oikeuskäsittely sai muita suuremman huomion, olihan syytettujen joukossa mm. kenraaliluutnantit Airo ja Mäkinen sekä asekatkennän johtajat. Salissa oli tilat 40 lehtimie-

helle sekä diplomaattikunnan ja valvontakomission edustajille.

Sotaylioikeuden III osaston puheenjohtajaksi määrättiin arvostettu hovioikeuden asessori Arvo Helminen ja jäseniksi oikeusneuvosmies Walter Gyllenbögel, hallitussihteeri Aarno Lounasmaa, eversti Richard Lorentz sekä everstiluutnantti Martti Miettinen. Oikeuskanslerin määrääminä syyttäjinä toimivat poliisiylitarkastaja Eino Nikupaavola sekä hallitussihteeri Urho Kiukas.

Osa syytetyistä oli vastaamassa syytteisiin vapaalla jalalla, mutta koska yksi heistä oli poistunut maasta juuri ennen oikeudenkäynnin alkamista, määrättiin kaikki syytetyt heti vangittaviksi. Toki vapaalla jalalla olleetkin olivat ennätäneet tutustua Suomen vankeiloihin aikaisemminkin, mutta tutkimusten päätyttyä heidän osaltaan, heidät oli vapautettu.

Sotaylioikeuden III osasto ennätti pitää sata istuntoa ennen kuin päämajan portaan juttu oli valmis päätettäväksi. Sitä ennen syyttäjät esittivät laajan 543 sivua käsittävän loppulausuntonsa ja syytetyt omansa. Huhtikuun 9. päivänä 1948 julistettiin tuomiot. Se hylkäsi Airoa, Mäkistä ja eräitä muita päämajan upseereita vastaan nostetut syytteet.

Näin Airon lähes kolme vuotta kestänyt vankeus päättyi syyttömäksi julistamiseen. Se oli suuri pettymys valpolle ja ääriivasemistolle. Se sai kuitenkin pienen korvauksen, kun Airo vapautettiin yleisen edun vuoksi palveluksesta.

Sen sijaan Nihtilä ja Hahti tuomittiin viideksi vuodeksi kuritushuoneeseen sekä määrättiin virasta erotettaviksi. Pääosa syytetyistä sai vankeutta puolesta vuodesta kahteen vuoteen. Nihtilää ja Haaheta lukuunottamatta muut tuomitut pääsivät vapaalle jalalle, koska pidätys- ja turvasäilöajat ylittivät tuomiot.

Poikkeukselliset olot synnyttävät myös poikkeaa-

via ilmiöitä. Takinkääntäjiä oli muitakin kuin valtioliisessa poliisissa. Niinpä esimerkiksi sotaylioikeuden III osaston nuorempi sotilasjäsen ehdotti syytetyille huomattavasti kovempia rangaistuksia kuin muut oikeuden jäsenet. Kilpailijat upseerin uralla olisi näin eliminoitu.

Puolustusministeriökin ennätti lyödä parhaita upseereitaan. Se kielsi eliniäkseen eversti Nihtilältä ja everstiluutnantti Haahdelta asepuvun käyttöoikeuden. Tämän toimenpiteen nämä idealistit ja vakaumukselliset upseerit tunsivat suuremmaksi rangaistukseksi kuin konsanaan pitkät kuritushuonetuomiot.

Pian päämajan portaan tuomioiden jälkeen myös sotaylioikeuden IV osasto antoi päätöksensä 2. ye-upseereita koskeneessa jutussa. Oikeus oli kokoontunut Helsingin keskusvankilan kirkossa, jossa myös tuomiot kaikkien 34 syytetyin läsnäollessa julistettiin 28. päivänä huhtikuuta. Seitsemän 2.ye-upseerina toiminnutta oli tietymättömissä. Alaisiaan suojellakseen he poistuivat ulkomaille.

Kaikista sotaylioikeuksien langettamista tuomioista valitettiin korkeimpaan oikeuteen. Vasta maaliskuun 15. päivänä 1950, lähes viisi vuotta Oulun kätkennän paljastumisesta, asekatkenta-juttu saatiin lopulliseen päätökseen. Korkein oikeus langetti vapausrangaistuksen 1488 henkilölle.

Tuomiot vaihtelivat kuu-kaudesta vankeutta Haahden kuudeksi vuodeksi korottuneeseen kuritushuone-rangaistukseen. Peräti 698 tapauksessa korkein oikeus korotti sotaylioikeuden määräämää seuraamusta. Vapausrangaistuksia kertyi yhteensä lähes 400 vuotta. Suurin osa niistä oli ehdollisia kolmen vuoden koe-tusajalla. Tuomitujen ei tiedetä syyllystyneen uuteen rikokseen ainakaan koetus-ajan kestäessä.

Asekatkenta oli tietenkin paljon muuta kuin vain suuri oikeustapaus. Siitä kuitenkin vasta myöhemmin.

Markku Laukkaselle Pyhän Karitsan Ritarikunnan komentajamerkki

Arkkipiispa Leo luovutti 9.9.2004 Karjalan Liiton puheenjohtajalle, kansanedustaja Markku Laukkaselle Pyhän Karitsan Ritarikunnan komentajamerkin tunnustukseksi toiminnasta Suomen Ortodoksisen Arkkipiispakunnan hyväksi.

Arkkipiispa mainitsi, että Markku Laukkanen on erinomaisella tavalla jo vuosien ajan tehnyt tunnetuksi ortodoksista uskontoa ja ortodoksisia perinteitä toimiessaan valtion hallinnossa, Yleisradiossa ja Kar-

jalan Liitossa. Tlaisuudessa oli mukana myös Helsingin metropoliitta Ambrosius.

Pyhän Karitsan Ritarikunnan komentajamerkki luovutetaan Suomen ortodoksisen kirkkokunnan jäsenille ja ortodoksisuuden eteen palveluksia tehneille muille kansalaisille. Pyhän Karitsan Ritarikunnan komentajamerkki on korkearvoisimpia kunniamerkkejä, joita Suomen Ortodoksinen Arkkipiispakunta myöntää siviilihenkilöille.

Suomen Venäjä-suhteissa paljon salatietoa

Palautuskeskustelua kavahdetaan kuin maamiinaa

Lasse Koskinen, Aluepalautus ry. www.aluepalautus.net

Vielä muutama vuosi sitten Suomi rummutti EU:ssa omaa erityisosaamistaan Venäjän osalta. Tähän liittyi kunnianhimoinen näkemys erityisestä pohjoisen ulottuvuuden suunnitelmasta.

Suomi ei ole kuitenkaan saanut mitään erityisosaajan asemaa EU:n piirissä. Saksa, Ranska ja Italia sooloilevat Venäjän kanssa ohi EU:n ja Suomi on ymmärlään ja ihmetteli jopa tätä sooloilua ääneen.

Suomi on tottunut marsimaan aina jonkun perässä, nykyisin EU:n jäljessä. Vaatimattomaan tapaansa Suomi on nyt vetäytynyt hiljaa Pohjois-Euroopan nurkkaansa ihmettelemään tilannetta ja pienen maan asemaansa isoisten pöydisä, jossa Suomella on kuitenkin kaksi lautasta tosin melkoisen tyhjiä nekin.

Venäjä sen sijaan on tunnustanut Suomen erikois- aseman. Se on käyttänyt Suomea juoksupoikana EU:n ja YK:n suuntaan eri asioissa. Venäjälle tuli siten yllätyksenä Suomen kiel- täytyminen tästä tehtävästä Venäjän viisumivapaus- hankkeiden osalta. Vnäjä vihastui, se näki vastaanpa-

non talvisodan hengen ylösnousemuksena.

Poliittiseen liturgiaan kuului Neuvostoliiton aika- na kaikkinaisen ystävyyden vakuuttaminen joko viralli- sesti tai vaikka vähän päis- sään saunassa tai metsäs- tysretkellä Venäjän taigalla. Tämä perinne on jatkunut näihin päiviin asti. Neuvos- toliiton aikaisen lähetystö- sihteerin suoraan puhumi- nen televisiolähteyksessä peiteltiin nopeasti ystävyy- den ja puhelinkaveruuden vakuutteluiden alle.

Vaikkeuksien tunnustaminen

Suomi ei halua tunnus- taata vaikeuksia Venäjä-suh- teissaan. Se on vanha ja vankka perinne Kekkosen pitkältä presidenttikaudelta. Jos vaikeuksia on, niin kaikki selitellään parhain päin ellei asioita pystytä ko- konaan vaikenemisella hautaamaan.

Hankaluutena ovat ne asiat, jotka väkisin tunkevat näkyviin. Näitä ovat esi- merkiksi jatkuvat Suomen kansalaisten itärajan ylitys- vaikeudet ja viisumien hin- nankorotukset. Kotiseu- matkojen hinnat ovat muu- tamassa vuodessa kohon- neet kansalaispalautteen mukaan sietämättömiksi

Venäjän viisumihinnoitte- lun vuoksi.

Presidentti Halonen on kannanotoissaan todennut jotakin viisumijoustoista. Kansalaisille ei ole selvin- nyt mitä nämä joustot ovat ja mitä suomalaiset niistä hyötyvät.

Suomalaisten on rekiste- röidyttävä rajan takana, mi- käli viipyvät maassa use- amman vuorokauden ver- ran. Venäjältä on lähetettä- vä kutsu omatoimimatkaile- joille ja viisumihakemus kiertää lausunnolla Venäjän sisäministeriössä, jotta mat- kustaminen ei olisi liian joustavaa.

Vaikeudet ovat yksipuo- lisia. Suomen rajan ylittä- minen ei venäläisille tuota vaikeuksia, jos vain paperit ja auton renkaat ovat edes jonkinlaisessa kunnossa. Tätä epäsuhdetta president- ti Tarja Halonen ja muu ul- kopoliittinen johto ei suos- tu käsittelemään. Venäjän annetaan järjestää yksipuo- lisen ylivaltaisesti rajava- keuksia suomalaisille.

Ihmeteltävää, miksi ei voida tunnustaa Suomen ja Venäjän välillä olevan eri- laisia ongelmia ja kertoa miten niitä todellisuudessa hoidetaan.

Kansalaisia pidetään to- tuuden ulkopuolella mo-

lemmin puolin rajaa.

Kuten viimeisin kansain- välinen mielipidetiedustelu osoittaa, niin suomalaiset ovat yksi maailman Venäjä- kielteisimmistä kansoista.

Tämän asenteen muuttu- miseen voi vaikuttaa vain Venäjä itse.

Apua annettu

Suomi on antanut apua Venäjälle monin tavoin. Suomen avulla Venäjä on saanut taloudellista tukea uusien Suomen vastaisten raja- asemien rakentami- seen. Suomen valtiolla ja kansalaisryhmillä on ollut pitkään sormensa pelissä maamme pakkoluovutta- man Karjalan ja Itä-Karja- lan sosiaali- ja terveysalan kohentamisessa.

Kaikki tämä on ollut yk- sipuolista. Uudet raja- ase- mat eivät ole parantaneet suomalaisten kohtelua. Heti rajan takana odottaa kaksoishinnoittelu, jossa suomalaisilta nyhdetään ta- varoista ja palveluista huo- mattavasti korkeampaa hin- taan kuin paikallisilta venä- läisiltä. Tähän virallinen Suomi ja EU eivät ole puut- tuneet millään lailla.

Suomi toimii venäläisten elintason kohottajana mo- nin tavoin. Suomeen on hyvä muuttaa, jos oma maa ei kykene tarjoamaan riittä- vää toimeentuloa.

Suomalaiset ammatilli- set koulutusyhteisöt ja työ- voimahallinto joustavat, jos maahan muuttanut venäläi- nen haluaakin opiskelun si- jasta käyttää opintoviikon

perjantaipäivän matkus- taakseen Pietariin.

Venäjä on liittymässä Kioton sopimukseen saa- dakseen näyttöä vastaantu- lostaan. Kuitenkin Suomi on jo vuosikausia pyrkinyt kohentamaan Venäjän ym- päristötilannetta rajojensa tuntumassa. Kuuluisin näis- tä on Pietarin jätevesikysy- mys, joka on ollut suoma- laisille veronmaksajille niin läheinen kuin Pietari olisi osa Suomea.

Karjalan pelko

Jo presidentti Boris Jelt- sin totesi talvisodan olleen Stalinin provokaatio Suo- mea kohtaan ja hän myös esitti pahoittelunsa tämän osalta. Näin Jeltsin todisti Venäjän olevan korvausvel- vollinen.

Suomen pakkoluovutta- mien maa-alueiden osalta keskustelu ei ole normali- soitunut Suomessa. Maam- me presidentit, kansanedus- tajat ja muu poliitiikkoväki väistävät aihetta kuin maa- miinaa konsanaan. He sa- novat Suomen ja Venäjän suhteiden olevan normaale- ja. Puhumattomuus aluei- den palautuksen osalta osoittaa ettei suhde ole nor- maali.

Karjalan palautuksen kannatus on mitattu yksityi- sin voimin molemmin puo- lin rajaa. Kansalaisten pa- lautustahto on pidetty Suo- men ja Venäjän suhteiden ulkopuolella. Tähän eristä- miseen Suomen ulkopoliit- tisella johdolla ei ole min- käänlaista valtuutusta kan-

salta.

Presidentti Tarja Halo- nen ja ulkoministeri Erkki Tuomioja ovat ilmaisseet huolensa ihmisoikeuskysy- myksistä. Presidentin äs- kettäisen radioesiintymisen mukaan ihmisoikeusasiat eivät ole minkään maan si- säisiä asioita.

Ihmisoikeuskysymys Suomen alueiden palautuk- sen osalta on sen sijaan hoi- tamatta, vaikka YK:n sopi- mus siihen velvoittaakin. Taustatietojen mukaan pre- sidentti Halonen tähtää kor- keaan YK:n ihmisoikeus- virkaan toisen toimikauten- sa vaihtoehtona. Näytöt kot- timaassa eivät oikein käy työnäytteestä.

Ongelmat ja palautusta- voitteet haudataan poliitti- sen keimailun ja vaikenemisen alle. Ei ihme, että suomettumispuheet eivät laannu.

Kuvernöörit meillä on jo pitkään valittu linnan tah- don mukaisesti. Pitäisikö- hän median vapautta rajoit- taan, koska Suomen alueiden palautuskysymyskin vilah- taan aina silloin tällöin esiin? Tlisiko Suomen muutamasta suurpuolueesta yhdistää presidentin liitto- puolue - Yhtenäinen Suo- mi?

Suomen kansanedustus- laitos sai uuden komean li- sarakennuksen, josta vain seinälevyt putoilivat. Kor- keasaaren paviaaneille ei löydy sijaa majatalossa. Entä eduskunnan lisäraken- nuksessa?

Karjala-osasto Helsingin kirjamessuilla 28. – 31.10.

Viime keväänä pidetyt Karjalaiset kirjamessut Karjalatalossa Helsingissä osoittivat sen, että karjalai- nen kirjallisuus kiinnostaa suurta yleisöä. Karjalaan liittyviä pitäjä-, suku- ja ky- läkirjoja sekä muistelmia

onkin ilmestynyt viime vuosina runsaasti, joten kir- jojen laajemmallekin esitte- lyllle on tarvetta. Karjalan maakuntaa ja karjalaisuutta on dokumentoitu laajasti muun muassa 1800-luvun lopulta 1900-luvun alun pe-

rinnetieteellisiin julkaisui- hin ja matkakuvauksiin. Kirjamessuilla kiinnostu- neilla on mahdollisuus tu- tustua niin uudempaan kuin vanhempaankin kirjallisuu- teen.

Karjalan Liitto osallistuu Helsingin kirjamessuille 28.-31.10. yhdessä muun muassa Karjala-lehden ja Laatokan Valamon luosta-

rin osaston kanssa. Karjala- osastolla esitellään ja myy- dään Karjalaan liittyviä pe- rinne-, suku- ja pitäjäkirjo- ja. Messuilla karjalaista kir- jallisuutta tehdään tunne- tuksi mm. kirjahuutokau- passa 28.10. klo 15.30. Meklarina toimii kamari- neuvos Kari Rahiala. Paik- kana Ballroom II.

Jos seuroilla tai yksityi-

sillä henkilöillä on ylimää- räisiä karjalaisaiheisia jul- kaisuja, pyydämme niitä lahjoituksina huutokaupat- tavaksi. Huutokaupasta saatu tuotto käytetään Kar- jalan Liiton kirjaston kehit- tämiseen. Mahdolliset lah- joitukset tulisi toimittaa Karjalan Liittoon 15.10. mennessä.

Seurat voivat myös halu-

nessaan toimittaa julkaisu- jaan myytäväksi liiton mes- suosastolle pientä korvaus- ta vastaan. Myyntitilaa on rajoitetusti, halukkaat voi- vat ilmoittaa myytävistä julkaisuista liittoon 15.10. mennessä. Lisätiedot Saija Pelvas p. 09 - 7288 1713, saija.pelvas@karjalanliitto.fi.

KARJALAN PALAUTUS PARANTAA SUHTEET

Terve talonpoikaisjärki selittää suoraan, miksi suo- malaiset suhtautuvat erit- täin karsaasti Venäjään, selvästi karsaammin kuin muut kansat. Neuvostoliitto ryösti Suomelta Karjalan ja muita alueita Suomenlah- den saaria ja Kalastajasaa- rentoa myöten ja Neuvos- toliiton perijävaltiolla Ve- näjällä on ryöstösaalis yhä hallussaan, vaikka se olisi pitänyt palauttaa.

+ +
Kun Venäjä aikanaan pa- lauttaa Neuvostoliiton otta- mat alueet Suomelle, muut- tuvat suomalaisten käsityk- set Venäjästä kertaheitollla. Tämä itsestäänselvyys ei tuntunut valkenevan maan- nantiaamuna henkilöille, joita sekä televisio- että ra- diouutiset haastattelivat Helsingin Sanomien aa- muisen uutisen takia.

Niinpä eläköitynyt suur- lähettiläs Heikki Talvitie

sanoi Ylen radion ykkösaa- mussa, että “suomalaiset saisivat mennä itseensä” tällaisen karsean suhtautu- misen takia.

Oitis tuntui merkilliseltä, että Talvitie ryhtyi syyllis- tämään suomalaisia näiden koleasta Venäjä-suhteesta. Keskiverto suomalainen näkee kyllä hyökkääjän ja päällepäsmärin syylliseksi huonoihin käsityksiin.

Talvitie etsi syitä histori- asta ja totesi suunnilleen tällaisin sanoin: “Onhan se talvisota tietysti ollut ja se oli Neuvostoliiton hyökkä- ys Suomeen”. Sen jälkeen Talvitie ryhtyi selittämään, että “jatkosota olikin sitten revanshisota, jota on kovin vähän tutkittu”.

Talvitie kasasi historial- lisia syitä yhteen roppakau- palla, mutta jostakin syystä hän ei tohtinut tai osannut tehdä oikeaa ja ymmärrettä- vää johtopäätöstä eli sitä,

että Karjalan ja muiden alu- eiden palautus on avain suhteiden paranemiseen.

Myös televisiouutisten kahdella kanavalla haastat- telemat henkilöt puhuivat yleisistä asioista sanomatta suoraan, että pakkoluovu- tettu Karjala, Salla, Petsa- mo ja Suomenlahden saaret hiertävät niin pahasti yhä suomalaisten kengissä, ett- eivät suhteet Venäjän valti- oon ole hyvät.

Sähköiset viestintäväli- neet haastattelivat julkisuu- den henkilöitä joilla on oma vaikutusvaltansa ja omat virkapaikkansa tai muut tär- keät tehtävät yhteiskunnas- sa.

Haastatteluista kävi ilmi, ettei näillä julkisuuden hen- kilöillä ole selvää käsitystä siitä, mitä tavallinen suo- malainen kansa ajattelee. Niinpä suurlähettiläs Talvi- tie väitti, että Venäjän kar- sastaminen on Itä-Suomes-

sa aivan ymmärrettävää ra- jan läheisyyden takia siten, että pelkoraja kulkee suun- nilleen Kouvolan kohdalla. Sitten Talvitie sanoi: “Siitä länteen ihmisillä ei ole ko- vin paljon tekemistä Venä- jän kanssa.”

Talvitie ei olisi voinut olla enempiä väärässä. Hän näyttää kokonaan unohta- neen, että karjalaiset evakot sijoitettiin ja he hajaantuivat ympäri Suomea, aina läntisiä alueita kuten Tur- kua, Vaasaa ja Torniota myöten. Nykyisin Suomes- sa asuu noin miljoona evak- koa ja heidän jälkeläistään. Näitä ihmisiä on kaikkialla ja heillä on aivan varmasti tekemistä Venäjän kanssa, kun he hyvin usein pohtivat Karjalaa ja sen palauttami- sen ajankohtaa.

Talvitie unohti myös sen, että kaikkialla Suomessa, myös Kouvolan länsipuo- lella, on suuria sankari-

hautausmaita, joissa koti- konnuillaan lepää kymme- nin tuhansin sodissa maan puolesta kaatuneita miehiä ja naisia. On kummallista ajatella, että suomalainen suurlähettiläs - jo eläkkeel- lä oleva - unohtaa maan it- senäisyyden puolesta annet- tut kalleimmat uhrit.

Talvitie itse lieene henki- lö, jonka läsnäolo saattaa vähentää keskustelua Kar- jalasta. Onhan hän Suomi- Venäjä -seuran puheenjoh- taja ja hänellä on poliittises- ti painava virka puolustetta- vanaan. Tultuaan valituksi tehtävään hän ehdotti, että venäjän kielelle annettaisiin Suomessa virallisen kielen asema. Tämä ehdotus osoiti- ti, ettei pitkään ulkomailla olleella miehellä ole min- käänlaista sormituntumaa suomalaisten ajatteluun.

Kun Suomen ylin poliit- tinen johto mietiskelee nyt julkaistua mielipidemitta-

usta, sen varmaan kannat- taisi lähestyä asiaa terveen talonpoikaisjärjen pohjalta ennen kuin se ryhtyy syyll- listämään suomalaisia. Neuvostoliitto oli laajentu- mishaluinen suurvalta, joka kahmi kaiken mihin sen ote ylti. Venäjä ei ole kansal- lisvaltio vaan se on Venäjän federaatio, joka on kolonia- listinen maa eli siirtomaa- valtio tai alusmaavaltio, kumpaa sanaa halutaankin käyttää. Se yrittää pitää hal- lussaan muiden kansojen ihmisiä ja alueita antamatta näiden huolehtia omista asioistaan.

Suomen johtajienkin kannattaisi lähestyä asiaa evakkojen kannalta. Silloin he ymmärtäisivät, ettei pre- sidentti Mauno Koivisto olisi voinut olla enemmän väärässä, kun hän taannoin väitti, että Neuvostoliitto oli Suomelle yleensä ottaen hyvä naapuri. Nyt mielipi- demittauksessa haastatellut suomalaiset ovat vastanneet aivan eri tavalla kuin Koi- visto luuli.(11.10.2004)

Sukuseurapäivä 16. – 17.10. Vantaalla

Karjalaiset mukana Kuulutko Sukuuni? - tapahtumassa

Karjalan Liiton sukuseurapäivää vietetään tällä kertaa Kuulutko Sukuuni? -tapahtuman yhteydessä 16.-17.10. Tikkurilan lukiossa, Valkoisenlähteentie 53, 01370 Vantaa. Viikonlopun kestävässä tilaisuudessa on luentoja sukututkimus- ja sukuseuratoimintaan liitty-

vistä aiheista ja siellä esitellään myös Karjalan Liiton sukuseuratoimintaa, muun muassa sähköisiä sukututkimuspiirejä. Samassa paikassa pidetään myös Karjalaisten sukuyhteisöjen liiton sääntömääräinen kokous lauantaina 16.10. aamupäivällä.

Kuulutko Sukuuni -tapahtuma on kaikille kiinnostuneille avoin. Sen tar-

koituksena on tuoda sukututkimusharrastusta ja siihen liittyviä toimintoja tutuksi ja esitellä myös harrastukseen liittyvää perinnettä ja historiaa kaikille kiinnostuneille. Molempina päivinä on kolme luentoa.

Kuulutko Sukuuni -tapahtuma on Suomen suurin vuosittainen sukututkimustapahtuma ja sen järjestää Vantaan Seudun Sukututki-

jat ry. Tapahtuma on avoimena lauantaina klo 10 - 17 ja sunnuntaina klo 10 - 16. Vapaa pääsy! Tervetuloa!

Kuulutko Sukuuni - tapahtuman ohjelma Lauantai 16.10.

10.00 Isä Mitro avaa tapahtuman
Avauksen jälkeen Karjalaisen sukuyhteisöjen liiton vuosikokous

10.00 Näyttelyosastot avautuvat
11.00 Kahvila-ravintola avautuu
11.30 Luento auditoriossa, FM Terhi Torkki: Karjalainen suku tänään
13.00 Luento auditoriossa, VT Matti Heiniemi: Ruotsotilaat sukututkimuksen ongelmana
15.00 Luento auditoriossa, Yli-intendentti Sirkku Döle: Valokuva ja sukututkija

Sunnuntai 17.10.

10.00 Perheen tarina - kirjoituskilpailun tulokset ja

palkintojen jako
10.00 Näyttelytilat avautuvat
11.00 Luento auditoriossa, Tj. Markku Pihlajaniemi: Kärjäpöytäkirjat sukututkijan silmin
11.00 Kahvila - ravintola avautuu
13.00 Luento auditoriossa, Amanuenssi Klaus Kaartinen: Rikokset Vantaalla museon näkökulmasta
15.00 Luento auditoriossa, DI Kalevi Hyytiä: Kotisivut sukututkimuksessa
16.00 Tapahtuma päättyy Muutokset mahdollisia

Avoimet ovet Karjalaan – Karjalatalo 30 vuotta

Karjalatalo Helsingin Käpylässä valmistui pitkällisen unelman ja määrätietoisten ponnistusten voimin vuonna 1974. Heimotalo viettää kuluvana vuonna 30-vuotisjuhliaan. Tapahtuman kunniaksi vietetään Karjalatalossa avoimien ovien päivää perjantaina 19.11.

Karjalatalon suunnittelun, rakentamisen ja niitä tukevien karjalaisten lukemattomien talkootuntien historiikki julkaistaan avoimien ovien päivänä. Historiikkiin on kirjoittanut ja sen esittelee Karjalan Liiton emeritus-toiminnanjohtaja Paavo Suoninen. Samassa yhteydessä selvitetään 1960-luvun arkkitehtuuria ja Karjalatalon rakennustaitteellisia lähtökohtia kulttuuritalona.

Monien toimijoiden talo Avoimien ovien päivä on tarkoitettu kaikille karjalaisille, helsinkiläisille ja naapuriston käpyläläisille. Tapahtuman yhteydessä jär-

jestetään erilaisia tietoisuutta, näyttelyitä ja kuvaesityksiä myös Karjalatalon nykytoiminnasta.

Karjalatalo on paitsi karjalaisten oma kotipesä, myös laajalti muuta kulttuuritoimintaa sisällään pitävä toimintakeskus. Puna-tiliinen bunkkerimainen rakennus toimii kuten keskiaikainen linna tai kuten karjalainen evakkokansa sinällään; se tahtoo solmia suhteita ja yhteistä toimintaa

ympäristössään. Kotiseutunsa joutumaan jättäneet evakot esittelevät talossaan avoimia ovia Karjalaan.

Välitöntä karjalaismeininkiä

Karjalatalossa kohtaavat menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus. Siksipä avoimien ovien eräänä teemana on Karjalan Liiton toiminta luovutetussa Karjalassa. Karjalatalo on ulottamassa toimintaansa Viipuriin. Vii-

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Huhtikuussa 1927
2. Meripeninkulma
3. uhkaavaan vaaraan.
4. Algot Untola
5. Enkeliolentoja
6. 1,2 miljoonaa
7. Edith Piaf
8. Nuijasodan
9. Päijänteen
10. Urho Kekkosen

puri-keskus Karjalan vanhassa pääkaupungissa esit-
tättyy avointen ovien päivillä esimerkkinä nykyisestä lähialueyhteistyöstä. Lu-
vassa on myös karjalaisia herkkuja, paistia, piirakkaa ja karjalaista välittömyyttä.

Avointen ovien tarkempi ohjelma julkaistaan loka-
kuun aikana.

Mahdolliset huomionosoitukset 30-vuotiaalle voi osoittaa Karjalaisten heimotalo –rahastoon, jolla tuetaan talon tulevaa kunnostusta. Tilinumero: OKO 572 194 – 214696.

MUISTA!

Lahjaksi

**KURKIJOKI-KIRJAT
VIIRIT JA VAAKUNAT**

**KIRKASTA
SYYSMAISEMA!**
IKKUNAT PUHTAAKSI
TALVEKSI!

LOIMAAN SIIVOUS
Päivi Ojala Oy
Puh. 02-762 1027
0500-478 344

**Vuokrattavana
2h +kk+sauna**
63 neliötä, Loimaan kaupungissa, keskustassa. Ei kotieläimiä. P. 0500-320 751, 040-567 2531

KOULULUOKAT / SEURAT
Ansaikkaa **700 €**
Myydä ilman riskiä
helposti myytäviä
tuotteitamme!

Soittakaa **010 - 850 47 90**

**MUSIIKKIVÄEN
PALVELUPAIKKA**
**LOIMAAN
MUSIIKKI**

Puh. 7622 950,
Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

KukkaBox
Puh. 762 2669
Vastapäätä Loimaan
Aluesairaalaa

Asianajaja

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeus-
turva-asioita.

**Asianajotoimisto
HEIKKI RANTANEN**
Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalanenkatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

**Asianajotoimisto
JARI HEIKMAN OY**
Varatuomari Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
oik.yo Tiina Tähtinen
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

**LOIMAAN VIIALAN
KONDITORIA-KAHVIO**
Kauppalanenkatu 2, puh. 763 2001
Avoinna: Ma - pe 8.30-17

HAUTAKIVET
Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä
palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Haapasen Hautaustoimisto
TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857
Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa
Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

SPAR LOIMAA **12v.**

Saksitut SYNTTÄRI-EXTRAT
TERVETULO A MUNKKIKAHVILLE PERJANTAINA 15.10. klo 11.00-18.00

COCA-COLA JA SPRITE 0,99 1,5 L (0,39 L) 2/TALOUS
Flora ruokakerma 2,5 dl (3,56 l) 0,89

HK:n marinoitu porsaan ulkofile 4,95 n. 1,2 kg
Aura III 5,90 6-pack 5,39+0,60 (2,69 l)
Candy King irtokarkit 0,49 100 g
Milka Edam juusto 3,99 kg
Kariniemen broilerin filesuikaleet 1,99 280 g (7,10 kg)

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa Sinun makuusi

SPAR